

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ- ΔΙΑΛΛΥΤΙΚΑ

1. Να συμπληρώσεις με τα αντίθετα επιρρήματα τις προτάσεις

Ο Νίκος κάθεται (μπροστά) από το Βαγγέλη
 Το σπίτι βρίσκεται (πίσω) από το υδραγωγείο
 Δεν βλέπω (κοντά) χωρίς τα γυαλιά
 Θα έρθω (χθες)
 Το άλλο αυτοκίνητο μας προσπέρασε (αργά)
 Πολύ (φθηνά) αγόρασες το παντελόνι.
 (αδίκως) τον τιμώρησες
 (Δυστυχώς) κερδίσαμε
 Θα πάμε (χώρια)
 Λυπάμαι τόσο (λίγο) που θα φύγεις!

2. Να σχηματίσεις επιρρήματα με δύο τρόπους (σε -ως και -α) από τα παρακάτω επίθετα:

	-ως	-α
ακριβής		
άμεσος		
ευχάριστος		
καλός		
κακός		

3. Αναγνώρισε τα επιρρήματα και γράψε δίπλα στο καθένα τι είδους είναι, όπως στο παράδειγμα:

τώρα	→	χρονικό	αμέσως	→	
πάνω	→		απέναντι	→	
καλώς	→		αύριο	→	
αρκετά	→		νωρίς	→	
καταγής	→		πρόπερσι	→	
βόρεια	→		κάμποσο	→	
χθες	→		πέρα	→	

4. Ξαναγράψε δίπλα σε κάθε πρόταση , αντικαθιστώντας τη λέξη με και το ουσιαστικό με ένα τροπικό επίρρημα

Μας μίλησε με ευγένεια	→	
Τον αγκάλιασε με στοργή	→	
Τον κοίταξε με προσοχή	→	
Τον κτύπησε με ακρίβεια	→	

25/2/2025

1) Να στρογγυλοποιήσεις τον αριθμό 8,999

α) στις μονάδες

β) στα δέκατα

γ) στα εκατοστά

2) Να στρογγυλοποιήσεις στο πλησιέστερο ψηφίο

α) 0,409 (δέκατα)

β) 3,627 (εκατοστά)

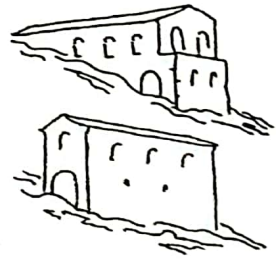
γ) 42,902 (μονάδες)

Η καθημερινή ζωή στην ύπαιθρο στα χρόνια των Ισαύρων & των Μακεδόνων

Κατοικία

Οι περισσότεροι Βυζαντινοί κατοικούσαν στην ύπαιθρο

- κωμοπόλεις
- χωριά
- οικισμούς
- αγροικίες

Μικροκαλλιεργητές ⇒ ισόγεια, στενά σπίτια, χαμηλές πόρτες, μικρά παράθυρα

Δυνατοί (πλούσιοι) ⇒ διώροφα σπίτια

Πλούσιοι & φτωχοί φρόντιζαν για σιτάρι, κρασί & λάδι της χρονιάς

Γυναίκες

Καθήκοντα
& ασχολίες
γυναικών

- επιμέλεια σπιτιού, παιδιών, τροφίμων, φαγητών
- γεωργικές εργασίες μόνο σε περιόδους συγκομιδής
- ύφανση, κέντημα
- εργασία σε εργαστήρια, καταστήματα αρωμάτων, μεταξιού

Κήποι - περιβόλια

Καρποφόρα δέντρα, αμπέλια, ελιές, δημητριακά,
μουριές (τροφή μεταξοσκωλήκων), βοσκοτόπια, δάση
Το μεγαλύτερο μέρος της καλλιεργήσιμης γης ανήκε στους Δυνατούς.

Ασχολίες

Κάτοικοι της στεριάς

⇒ γεωργοί, βοσκοί

Κάτοικοι νησιών & παραλίων

⇒ ψαράδες, ναυτικοί

(τεχνίτες, μεταφορείς, μικροέμποροι)

1. Πώς ήταν οργανωμένη η ζωή στην ύπαιθρο και πώς ήταν τα σπίτια εκεί;
2. Με τι ασχολούνταν οι γυναίκες;
3. Τι γνωρίζεις για τη γη κάθε χωριού;
4. Ποια επαγγέλματα υπήρχαν εκείνη την εποχή;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

Δε θα μπει ερώτηση ανάπτυξης από το κεφάλαιο 23.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24

«Πού οδήγησαν τον λαό οι αναταραχές που υπήρχαν στην αυτοκρατορία τον 8^ο αι. και ποιες συνέπειες ακολούθησαν;»

Απάντηση σελ 73 : «Οι αποφάσεις... βυζαντινό κράτος»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25

Δε θα μπει ερώτηση ανάπτυξης από το κεφάλαιο 25.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26

«Τι γνωρίζεις για το πανεπιστήμιο της Μαγναύρας;»

Απάντηση σελ 77 : «Ο αυτοκράτορας Μιχαήλ Γ' ... ανώτερους υπαλλήλους τους.»

«Τι γνωρίζεις για την Πατριαρχική σχολή;»

Απάντηση σελ 77 : «Την ίδια περίοδο ... των βιβλίων.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27

Δε θα μπει ερώτηση ανάπτυξης από το κεφάλαιο 27.

Θα εξεταστούν όλα τα κεφάλαια με διαφορετικούς τρόπους.

Οι ερωτήσεις ανάπτυξης θα είναι κάποιες από τις παραπάνω.

χωριά και κωμοπόλεις. Τα σπίτια τους είναι ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση. Οι πιο πολλοί είναι γεωργοί και βοσκοί. Αγαπούν τη ζωή και τον τόπο τους και χαίρονται με το κυνήγι και το ψάρεμα.

Μεγάλο μέρος των Βυζαντινών ζούσε στην υπαίθρο. Κατοικούσαν σε κωμοπόλεις και χωριά, αλλά και σε οικισμούς και σε αγροικίες¹ χτισμένες γύρω από αυτά. Τα πιο πολλά χωριά ήταν χτισμένα στις πλαγιές λόφων πλάι σε πηγές, που ήταν και πηγή ζωής για τους κατοίκους τους. Στο κέντρο του χωριού ήταν η πλατεία και η μεγάλη εκκλησία. Εκεί τη μέρα της γιορτής του προστάτη Αγίου γινόταν τοπικό πανηγύρι. Παρόμοιες γιορτές και πανηγύρια γίνονταν και στα ξωκλήσια των χωριών και ιδιαίτερα σ' αυτά που γίورتζαν την άνοιξη ή το καλοκαίρι.

Τα σπίτια της υπαίθρου ήταν ανάλογα με την οικονομική κατάσταση των ιδιοκτητών. Οι μικροκαλλιεργητές έμεναν σε ισόγειες στενόχωρες κατοικίες με χαμηλές πόρτες και μικρά παράθυρα. Οι Δυνατοί² ζούσαν σε διώροφα σπίτια σκεπασμένα με κεραμίδια, με εξωτερική σκάλα και εξώστες, για θέα και αναψυχή. Στα «κατώγια»³ των σπιτιών και στον ασφαλισμένο περίβολό τους υπήρχαν κε-

λάρια, πατητήρια και αποθήκες για τους καρπούς και τα τρόφιμα. Πλούσιοι και φτωχοί φρόντιζαν να μη λείπουν από το σπίτι τα απαραίτητα για τη διατροφή της οικογένειάς τους είδη. Το σπάρη, το κρασί και το λάδι της χρονιάς ήταν στην πρώτη φροντίδα τους.

Οι γυναίκες είχαν την επιμέλεια του σπιτιού, των παιδιών, των τροφίμων και των φαγητών. Στις γεωργικές εργασίες έπαιρναν συνήθως μέρος μόνο στις περιόδους συγκομιδής των καρπών.

1. Βυζαντινό πανηγύρι σε ξωκλήσι.

¹ αγροικίες: εξώσπιτα χτισμένα στα κτήματα. Ανήκαν, συνήθως, στους «δυνατούς». Εκεί έμεναν μόνιμα οι δουλοπάροικοι καλλιεργητές, που είχαν χάσει τα κτήματά τους από χρέη.

² Δυνατοί: πλούσιοι μεγαλοϊδιοκτήτες.

³ κατώγια: αυτά που είναι κάτω από την επιφάνεια της γης, υπόγειο.

2. Στους Βυζαντινούς άρεσε ιδιαίτερα το ψάρεμα.

Πολλές όμως εργάζονταν στο σπίτι υφαίνοντας και κεντώντας και άλλες σε εργαστήρια και καταστήματα αρωμάτων και μεταξιού.

Κάθε χωριό είχε τη δική του περιφέρεια γης, που ανήκε στους κατοίκους του. Γύρω από τους οικισμούς υπήρχαν κήποι και περιβόλια με καρποφόρα δέντρα και πιο μακριά κτήματα φυτεμένα με αμπέλια, ελιές και χωράφια σπαρμένα με δημητριακά. Πολλές περιοχές της υπαίθρου ήταν φυτεμένες με μουριές, που με τα φύλλα τους έτρεφαν μεταξοσκώληκες. Σε κάθε χωριό ακόμη υπήρχε κοινόχρηστη περιοχή με δάση και βοσκοτόπια για την προμήθεια ξύλων και για τη βοσκή των ζώων. Η καλλιεργήσιμη γη ανήκε σε μικροκαλλιεργητές και η πιο πολλή σε μεγαλοϊδιοκτήτες ή «Δυνατούς», καθώς τους έλεγαν.

Οι κάτοικοι των στεριανών χωριών ήταν συνήθως γεωργοί και βοσκοί. Στα νησιά και στα παράλια ασχολούνταν με το ψάρεμα και τη ναυτιλία. Το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας το περνούσαν καλλιεργώντας τα κτήματά τους ή βόσκοντας τα ζώα τους. Το ψάρεμα και το κυνήγι όμως τους ευχαριστούσε ιδιαίτερα. Αρκετοί από αυτούς ακόμη ήταν τεχνίτες γεωργικών μέσων και εργαλείων, μεταφορείς και μικρέμποροι των αγροτικών προϊόντων.

- Γιατί οι Βυζαντινοί προτιμούσαν να κτίζουν τα χωριά τους σε πλαγιές λόφων και πλάι σε πηγές; Έχετε χωριά με αυτά τα χαρίσματα στην περιοχή σας;
- Τι καλλιεργούσαν οι Βυζαντινοί; Ποιες απ' αυτές τις καλλιέργειες εξακολουθούν να υπάρχουν και σήμερα;

Γλώσσα
φυλλαίο
ασκ. 1, 2, 3, 4
Β.Μ. σελ. 62
ανάγνωση

Μαθηκά
Τετραδίο ασκήσεων
Τ.Ε. σελ. 11/12
ασκ. 1, 2, 3, 4, 5

Ιστορία
Κεφ. 27
Διαγώνισμα 7/3
Κεφ. 23, 24, 25,
26, 27

